

بسمه تعالی			
نیمسال دوم		امتحانات تجدیدی - مرداد ۱۳۹۶	
۱	پایه:	صرف ب ۲	موضوع:
۱۰:۳۰	ساعت:	۹۶/۰۵/۱۷	تاریخ:
		پاسخنامه مدارس شهرستان	
مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه معاونت آموزش امتحانات کتبی			

نام کتاب: صرف ساده، بفش عربی

لطفاً به همه سوالات تستی و ۸ سؤال تشریحی پاسخ دهید، در صورت پاسخ به همه به سؤال آفر نمره داده نمی‌شود (تستی ۱ و تشریحی ۲ نمره)

تستی

۱. کدام کلمه، اسم صحیح است؟
 ا. زاء ■   ب. حرباء □   ج. کرسی □   د. واو □   **۲۰۱**   **أ**
۲. کدام گزینه از اسماء (موصوفات) جایز التذکیر و التأنیث نیست؟
 ا. اسماء القبائل □   ب. اسم الجنس الجمعی □   ج. اسم جمع غیر الأدمیین ■   د. أسماء البلاد □   **۲۴۶**   **ج**
۳. کدام عدد و معدود صحیح است؟
 ا. السنة الثالث و الخمسون □   ب. خمس عشرة جاریة و عبداً □   ج. ثلاثة آلاف و خمسمائة و أربع و ثمانون امرأة □   د. الأدلة الأربع ■   **۳۳۴**   **د**
۴. در تصغیر «قَلْنِسُوَّة» کدام گزینه غلط است؟ (اعم از تصغیر عادی و ترخیم)
 ا. قَلْنِسَة □   ب. قُلْیس ■   ج. قُلْیسَة □   د. قُلْیسِیَة □   **۲۹۷**   **ب**

تشریحی

۱. در کلمات زیر، اعلال‌های لازم را اجرا کرده، قاعده مربوط را توضیح دهید. **۲۰۲-۲۰۳-۲۰۶**
 ا. مَرْمُوی: اولاً: واو به سبب مجاورت با یاء در یک کلمه که سابق از این دو ساکن غیر منقلب است قلب به یاء می‌شود و یاء در یاء ادغام می‌گردد (مرمی) ثانیاً: حرکت ضمه قبل از یاء به سبب وقوع غیر فاء الفعل یاء قلب به کسره می‌شود (مرمی) ب. جواض:
 ب. واو بعد از کسره و قبل از الف در جمع مکسر اجوف قلب به یاء می‌شود به شرط سکون در مفرد یا اعلال شدن در مفرد. ج. عیایل:
 ج. حروف عله بعد از الف جمع بر وزن فعائل و شبه آن، قلب به همزه می‌شود به شرط اینکه الف جمع بین دو حرف عله قرار گیرد.

* اسم الفعل اسم له معنی الفعل مؤکداً و عمله من دون أن یوافق وزناً و تصرفاً و لا یقبل علائمه و لا یتأثر بالعوامل و إن وافقه وزناً ابتعد عنه ببعض خواص الاسم. **۳۲۴-۵**

۲. عبارت فوق تعریف چیست؟ اقسام آن را به حسب معنا ذکر کنید. ب. عبارتی را که زیر آن خط کشیده شده ضمن یک مثال توضیح دهید.
 ا. اسم فعل ۱. اسم فعل ماضی ۲. اسم فعل مضارع ۳. اسم فعل امر.
 ب. اسم فعل اگر در برخی موارد وزن آن موافق با وزن یکی از افعال باشد با گرفتن بعضی از ویژگی‌ها و علامات اسم مثل تنوین از فعل دور می‌گردد مانند «صه» که هم وزن با افعالی چون «دع» است لکن به سبب تنوین گرفتن «صه» از افعال فاصله می‌گیرد.

۳. صیغه‌های خواسته شده را بیان کنید. **۲۱۰-۲۱۲-۲۲۲-۲۳۳**

- ا. مصدر میمی «سأل، یسأل»:   مسألة
- ب. مصدر هیئت از فعل «قعد»:   قعدة
- ج. اسم مکان از «یجری»:   مجری
- د. صفت مشبیه از فعل «ظما» (تشنه شد):   ظمان

۴. وجوه استعمال اسم تفضیل را ذکر کرده، وضعیت هر وجه را از حیث مطابقت با موصوف بیان کنید. ۲۲۹

۱. آن یذکر بعده «مِنْ» و مجروره - وزنه سواء فی المذکر و المؤنث و المفرد و المثنی و الجمع ۲. آن یضاف إلی نكرة - وزنه سواء فی المذکر و المؤنث و المفرد و المثنی و الجمع ۳. آن یكون مدخولاً لآل التعریف - وجبت مطابقتہ لموصوفہ ۴. آن یضاف إلی معرفة - جاز فیہ المطابقة و عدمها.

* یُجمع المذکر السالم اسمان: العلم و الصفة. أما الأول فیشترط فیہ أن یكونَ علماً لـ..... صوغُه: الممدود حکمه هنا حکمه فی التثنية. ۲۵۳-۵۵

۵. أ. شرایط علم برای جمع مذکر سالم بسته شدن چیست؟ ب. مراد از عبارتی را که زیر آن خط کشیده شده در ضمن مثال توضیح دهید.
أ. آن یكونَ علماً لمذکر عاقل خالیاً من تاء التأنیث و التریب ب. الممدود إن كانت همزته أصلیة بقيت علی صورتها نحو قرأء = قرأون و إن كانت للتأنیث قلبت واواً نحو: زکریاء = زکریاؤون و إن كانت منقلبة عن واو أو یاء أو مزیدة للإلحاق جاز فی الهمزة و جهان نحو قرأء = قرأون - قرأون.

۶. کدام یک از اسماء زیر جمع مؤنث سالم بسته می شود؟ جمع مؤنث شان چیست؟ (حرکات و سکنات را کامل بنویسید) ۲۶۰-۲۵۶

أ. حَمَراء: نمی شود   ب. عَلَامة: علامات   ج. حَسَرة: حَسرات   د. فَتَيات: فَتیات

۷. اصطلاحات زیر را همراه با مثال تعریف کنید. ۲۸۲-۸۵

أ. جمع القلة:

الجمع الذی یدلّ بنفسها علی ثلاثة من أفراد مفردها إلی عشرة و له أربعة أوزان (أفعلة، أفعال، فِعلة و أفعال) نحو أسورة.

ب. اسم الجمع:

اسم موضوع لمعنی الجمع و لا مفرد له من لفظه نحو: ناس، قوم.

* اشتهر أن التصغیر کالتکسیر یردّ الأشياء إلی أصولها و مرجع الكلّ إلی تغیر الكلمة بالتصغیر و زوال أدلة الحالات السابقة. ۲۸۱-۹۹

۸. أ. مراد از «الأشياء» و «أصول» در عبارت چیست؟ ب. برای مطلب فوق یک مثال از جمع مکسر و یک مثال از مصغر بیان کنید.

أ. المراد بالأشياء هنا حروف أعلت و أبدلت أو عوض منها و بالأصول حالاتها قبل الإعلال و الابدال و التعویض.

ب. جمع مکسر: دینار (اصلہ: دنار) جمع آن می شود «دنانیر» مصغر: فم (اصلہ: فوه) مصغر آن می شود «فُوہ».

۹. منسوب کلمات زیر چیست؟ (حرکات و سکنات را کامل بنویسید). ۲۸۷-۹۰

أ. مثنی: مثنوی   ب. غنی: غنوی   ج. جُهینة: جُهینی   د. غزوة: غزوی